

Tionde roten, tomt 91

Kvarteret Mjölaren

En tidig ägare till denna gård kan ha varit en *Anders Andersson slaktare*, som enligt obligationer den 20.6. och 13.10.1699 var skyldig *Peder Olofsson saltmätares* änka och *Mons. Adrian Petersson* (AIIb:4 4.6.1701) Den 2.9.1698 hade han vänt sig mot sin svåger *Berent Petersson*. Det är möjligt, att det var samma tvist, som behandlades vid kämnärsrätten den 20.4.1700, då den angavs röra sig om arvet efter deras hustrurs föräldrar. Berent Petterssons hustru hette *Annika Bengtsdotter* – det framgår, då hon den 10.3.1706 fick stolrum i Gustavi kyrka. Svågrarnas svärfader bör alltså vara en Bengt. Anders Andersson ägde gården, när tomtöreslängderna börja på nytt 1696. När de slutade 1681 fanns det på ungefär denna plats i tionde rotens tomtöreslängd en stadsbåtsman *Bengt Börgesson Lörra* (el. Lurra). Han begravdes utanför staden den 5.6.1691 och hans hustru ett knappt år därefter den 22.4.1692. (Bengt Lörras föräldrar: se 8.49) Kan det vara arvet efter dessa båda svågrarna stred om? Det sades i kämnärsrätten våren 1700, att Anders Andersson var äldste mågen och att förlikning hade ägt rum ”redan före hiuhl”.

Den 4.6.1700 lagbjöd båtsmannen Bernt Petersson svågern Anders Andersson slaktares (också kallad Anders Andersson båtsman) hus vid Väderkvärnsberget. Berent Pettersson uppträder vederligen första gången vid kämnärsrätten den 23.11.1696, då det berättas, att *Didrik Morter* hade lånat honom en stor spegel till hans bröllop, varför Berent pantsatte Morter sitt hus och gård till dess att spegeln var betald.

I tomtöreslängden 1706 kallas Berent Pettersson för Berent slaktare. Den 11.11.1707 lagbjöd slaktaren mäster Bernt Petterson en gård på Spannmålgatan 9.42, där han omtalas fram till 1712, då han flyttade till Köpmangatan (6.29, mellersta delen).

Klädesmakaren Per Jonsson (Dimberg) förekommer i tomtöreslängden 1710. Hans tomt skattas till 100 d smt 1715: huset endast till 20. Utom han själv och hustrun *Margareta Persdotter* bodde i gården 1717 *gesällen Anders Persson*. Vidare *klädesmakareänkan Helga Olsdotter*. Mäster Per Jonsson klädesmakares hustru Margareta Persdotter erhöll stolrum i Gustavi 18.2.1707 efter *Thomas Jacobssons* hustru. Den 21.9.1719 uppbjöd klädesmakaren Per Jonsson gården 7.71. Hans änka omtalas 1730.

Fältväbeln Isac Hielm skrev 14.9.1719, att han hade lånat 200 d smt av sin svägerska *madame Barbro Norman* till att *igenlösa* den gård, som Per Jonsson klädesmakare innehaft och bebott, varför han pantsatte gården till henne. Denna Barbro Norman är identisk med *slaktaren Jonas Pettersson Normans* hustru *Barbro Fredriksdotter* (före 1733 omgift med slaktaremästare Anders Becker från Stockholm, vilken fick burskap den 5.4.1721) I kämnärsrätten den 12.4.1717 kallas Isac Hielm fältväbel under Herr överste Mentzers regemente, när hans hustru *Christina (Andersdotter)* krävde mäster *Gottfrid Hammer*, som i Uddevalla hade lånat 10 d smt i karoliner för att köpa en häst till sin piga.

Fältväbeln Isac Hielms änka Stina Andersdotter gifte om sig med avskedade kaptenen *Paul Nöring* som åren 1725–30 bodde i gården men som från 1733 är antecknad för 10.104.

Tomtöret betalades därefter av *skorstensfejare Johan N. Berg* men redan den 10.9.1734 skrev hans änka *Maria Bruhn* till magistraten (EIIb:12) och begärde 30 d smt i förskott för att bl.a. betala sin sal. mans jordafärd. Hon berättade, att hennes sal. svärfader och man i många år hade betjänat stadens invånare. Hon hade en gesäll som lovat ombesörja arbetet till dess förskottet var betalt. I bouppteckningen efter skorstensfejare Johan Berg den 8.7.1735 (Gbg bou 1735:26) omtalas hennes tillkommande man skorstensfejare *Johan Wilhelm Hemm (Hammer)*, vilken betalade tomtöret 1737.

1740 ägde enrollerade *båtsmannen Carl Malmberg* gården. Han kallas fattig och var 1741 kommanderad. Hos sig hade han 1740 enrollerade *båtsmannen Petter Jonsson*. Han avled i september 1745. Han kallas också arklimestare och var son till korpral Jonas Wessberg (se 10.47–48). Enligt bouppteckningen 4.2.1747 ägde Carl Malmberg 219.31 d smt, därav ett litet hus på Kvarnberget mellan *Anders Ljunggren* (10.96) och *stadstrumpetaren Carl Kihlman* (10.90) bestående av en gammal ryggåsstuga, en kammare och ett litet kök med nattstuga över, värd 150 d smt. Han var gift med *Ingjerd (Ingrid) Andersdotter Björk*, död 8.5.1792. Hon gifte om sig med *strumpvävaren Severin Norling*, som står för gården i 1750 och 1755 års längder. Troligen är det också den som 1759 har numret 91 och som då tillskrives Severin Norling. De närmaste åren företages omfattande ommöbleringar i tomtnummersättningen så gott som varje år, vilket gör ägareidentifieringen svår. Måhända är det den gården som åren 1762–64 bär respektive numren 95, 93 och 102 och då fortfarande var i Norlings ägo.

I så fall bodde *plåtsmeden Magnus Almquist* där 1759 (rgk:s längd). Men Norlings företrädare i äktenskapet Carl Malmberg hade efterlämnat två söner: *strumpfabrikören Johannes Malmberg*, som var död 1826, och *läderhandlare Carl Christian Malmberg*, död före 1820. Strumpvävaren Johan Malmberg förekommer 1765 i ett läge i tomtöreslängden (10.92), som antyder, att han hade övertagit faderns gård. År 1800 kallas gården strumpvävaren Malmbergs ödetomt. 1807 var det *källaredrängen Bengt Dahlins* ödetomt.